

# Vielelezo vya Kibiolojia

## vinavyotoa Ushahidi wa

### Mwitikio wa Kike wa Kike

**Mwandishi :** Jane Thomas, BSc

**Twitter:** <https://x.com/LrnAbtSexuality>

**LinkedIn:** <https://www.linkedin.com/in/learn-about-sexuality/>

**ResearchGate:** <https://www.researchgate.net/profile/Jane-Thomas-18>

**Tovuti ya mwandishi:** <https://www.nosper.com>

**Anwani ya barua pepe:** [jane@nosper.com](mailto:jane@nosper.com)

**Mahali:** Uingereza

**Ufichuzi:** utafiti wote unaofadhiliwa kutoka kwa rasilimali za kibinafsi za mwandishi.

**Shukrani:** kwa shukrani kwa mume wangu Peter kwa usaidizi wake wa kiufundi na kimaadili na pia kwa wafuasi wangu waaminifu kwenye mitandao ya kijamii kwa kunitia moyo bila kuchoka kwa miaka mingi.

**Lugha inayotawala:** Iwapo kutakuwa na tofauti yoyote au utofauti wowote kati ya tafsiri hii na ya asili, toleo la lugha ya Kiingereza litakuwa na umuhimu.

## 19 Muhtasari

20 **Usuli:** Vitangulizi vya kibayolojia vimepuuzwa katika muktadha wa kuelewa ujinsia, haswa  
21 yale yanayohusiana na mwitikio wa kijinsia wa kike.

22 **Kusudi:** Kupendekeza jinsi vitangulizi vya kibayolojia husaidia kuelezea mwitikio wa kijinsia  
23 wa kike.

24 **Mbinu:** Mbinu mpya ya utafiti inaelezea vielelezo vya kibayolojia vinavyohusiana na  
25 mwitikio wa ngono. Karatasi hii inajaribu kujibu maswali yafuatayo:

26 Tunaweza kujifunza nini kutokana na vielelezo vinavyohusika katika Asili?

27 Viungo vya uzazi vinakuaje?

28 Je, phallus inakuaje?

29 Ukuaji wa ujana hutofautiana vipi kati ya jinsia?

30 Je, kuna umuhimu gani wa mwitikio wa kijinsia?

31 Ni nini jukumu la uhusiano wa kihemko?

32 **Nguvu na Mapungufu:** Mbinu hii inatoa maelezo ya kujamiiana ambayo yanaakisi ukweli.  
33 Hata hivyo, nia ya wanaume katika ujinsia wa kike na ukosefu wa maslahi unaolingana wa  
34 wanawake inamaanisha kuwa kazi kubwa inahitajika ili kusasisha imani za sasa kuhusu  
35 mwitikio wa kijinsia wa kike.

36 **Hitimisho:** Kujamiiana kumebadilika na kuwa shughuli ya kuunganisha kihisia kulingana na  
37 tendo la kufanya mapenzi ambalo linakidhi hitaji la wanaume la kupenya uke na hitaji la  
38 wanawake la mapenzi.

39 **Maneno muhimu:** mwitikio wa kijinsia, vielelezo vya kibayolojia, anatomia ya kijinsia,  
40 uhusiano wa kihisia.

- 41    **Lugha inayotawala:** Iwapo kutakuwa na tofauti yoyote au utofauti wowote kati ya tafsiri hii
- 42    na ya asili, toleo la lugha ya Kiingereza litakuwa na umuhimu.

|    |                                                                  |           |
|----|------------------------------------------------------------------|-----------|
| 43 | <b>Jedwali la yaliyomo</b>                                       |           |
| 44 | <b>Utangulizi</b>                                                | <b>1</b>  |
| 45 | Ukuzaji wa anatomy ya kijinsia ya mwanadamu                      | 2         |
| 46 | Ukuaji wa kijinsia wa kila jinsia katika ujana                   | 3         |
| 47 | Mwanaume ndiye wakala makini katika uzazi                        | 4         |
| 48 | Kujamiiana kama kitendo cha eneo la utawala wa kiume             | 6         |
| 49 | Mahitaji ya wanaume yanatimizwa kwa urahisi zaidi kwa kujamiiana | 7         |
| 50 | Jukumu la uhusiano wa kihemko katika uzazi                       | 8         |
| 51 | <b>Hitimisho</b>                                                 | <b>11</b> |
| 52 | <b>Marejeleo</b>                                                 | <b>12</b> |
| 53 |                                                                  |           |

## 54 Utangulizi

55 Inasaidia kufafanua baadhi ya maneno yanayotumiwa kuelezea ujinsia. Ngono inarejelea  
56 shughuli ya ngono inayofanywa na mpenzi, kwa kawaida ikimaanisha ngono ya kupenya, kama  
57 vile kujamiiana kwa uke au mkundu. Ngono pia inaashiria sifa za kibayolojia zinazotofautisha  
58 mwanaume na mwanamke, ikiwa ni pamoja na kromosomu za ngono na anatomia ya ngono.  
59 Watu wa jinsia tofauti wana anatomy ya kiume na ya kike lakini ni ubaguzi nadra. Jinsia  
60 inarejelea mitazamo ya kitamaduni ya mwanamume na mwanamke.

61 Kwa kuzingatia kuwa wanadamu wanashiriki urithi wa pamoja na mamalia wengine, mifano  
62 ya kibayolojia na mageuzi inatoa usawa kwa uelewa wetu wa jinsia ya binadamu. Kwa mfano,  
63 ndege wa kiume mara nyingi humsaidia jike kuatamia mayai na kulisha makinda. Lakini  
64 mamalia wa kiume wanaishi maisha ya upweke, wakilinda eneo dhidi ya madume wengine na  
65 kuingiliana na majike ili tu kuzaliana huku jike wakisimama kulinda na kutunza watoto wake.  
66 Kwa wanadamu, wanaume wengi wanapendelea kuzingatia shughuli zao za kibinafsi wakati  
67 wanawake wengi wanataka kushiriki maisha yao na wale wanaowapenda.

68 Kuelezea uthubutu wa kiume na woga wa kike sababu za kitamaduni mara nyingi hutajwa.  
69 Lakini tofauti sawa kati ya jinsia huzingatiwa katika mamalia wengine. Hakuna jamii iliyofaulu  
70 kukandamiza hamu ya ngono ya wanaume, lakini wanawake wanafikiriwa kukandamizwa na  
71 utamaduni au dini. Kwa wanaume, ngono ni sawa na starehe isiyo na hatari au burudani ya  
72 kipuuzi. Kwa wanawake, matokeo yanaweza kuwa makubwa zaidi kwa hivyo wanawake  
73 wengi hawachochewi na uasherati kama wanaume. Hapo awali, kwa sababu ya udhaifu wao  
74 wa kihemko na uzazi, wanawake walilindwa. Leo tuna viwango vya juu vya akina mama wasio  
75 na waume na wanaoavya mimba. Lakini badala ya kuwaonya wanawake wachanga juu ya  
76 hatari za tendo la ndoa, wanaambiwa wategemee raha ileile ambayo wanaume wamekuwa  
77 wakifurahia sikuzote.

78 Sexology inatoa kujamiiana katika muktadha wa uhusiano wa upendo, na kufanya iwe vigumu  
79 kufahamu kwamba ngono ya maafikiano inahusisha mwanamke kuruhusu mwanamume  
80 kushiriki katika shughuli ambayo inaweza kumpa mimba. Jinsia ya mahusiano haiwezi kueleza  
81 vipengele vya unyonyaji vya ngono kama vile ponografia, biashara ya ngono, ukahaba, ubakaji  
82 na unyanyasaji wa nyumbani na watoto.

## 83 **Ukuzaji wa anatomy ya kijinsia ya mwanadamu**

84 Jinsia yetu inaamuliwa na kromosomu za ngono tunazorithi kutoka kwa wazazi wetu: XX kwa  
85 99.9% ya wanawake na XY kwa 99.9% ya wanaume. Mchanganyiko adimu zaidi huhusisha  
86 kromosomu tatu. Kiinitete cha mwanadamu kina kifusi cha uzazi, ambacho hukua na kuwa  
87 uume au kisimi. Kwa wiki 14, tubercle ya uzazi imekuwa phallus ya nje katika kiume na phallus  
88 ya ndani kwa mwanamke. Uume na kisimi zote zina maumbo ya ndani ambayo yanajaa damu  
89 na kusababisha utimilifu.

90 Kila kiinitete pia kina seti mbili za tezi za rudimentary, moja tu ambayo hukua kuwa anatomy  
91 ya uzazi inayofaa. Tezi za Müllerian huharibika kwa mwanaume lakini hukua na kuwa ovari,  
92 tumbo la uzazi na uke kwenye kiinitete cha mwanamke. Kinyume chake, katika kiinitete cha  
93 kiume tezi za Wolffian, ambazo huharibika kwa mwanamke, hukua hadi kwenye korodani  
94 pamoja na tezi na mirija ya kiume. Kimantiki, kama jibu la kimsingi, mshindo lazima utokee  
95 kutokana na kuchochea anatomia ya erectile ambayo jinsia zinafanana badala ya kutoka kwa  
96 anatomia ya uzazi ambayo iko kwa mwanamke pekee. Lakini haijalishi ni wanawake wangapi  
97 wanasema kuwa kujamiiana hokusababishi mshindo, mtazamo wa mwanamume unatawala:  
98 wanawake wanapaswa kufurahia raha ya mapenzi kutokana na kupenya kwa uke kama vile  
99 mwanaume anavyofanya.

100 Sara Krasnow na Asa-Sophia Maglio (2021) kumbuka: “According to some scholars, the  
101 allegedly high prevalence of female sexual dysfunction has to do with the fact that the standard

102 of 'normality' is based on the male sexual response." [Kulingana na baadhi ya wasomi, madai  
103 ya kuenea kwa juu ya ukosefu wa ngono kwa wanawake inahusiana na ukweli kwamba  
104 kiwango cha 'kawaida' kinategemea mwitikio wa kijinsia wa kiume.] (p. 319) Kujamiiana  
105 hurahisisha mshindo wa mwanaume, jambo ambalo huchochea kumwaga manii. Mwanamke  
106 anatarajiwa kubaki katika nafasi yake hadi mwanamume atoe shahawa (Hite, 1976). Hakuna  
107 sababu ya yeye kupata kilele kutoka kwa kujamiiana. Yai hutolewa kila mwezi kutoka kwa  
108 ovari na kurutubishwa na manii bila kujali kilele cha mwanamke.

## 109 **Ukuaji wa kijinsia wa kila jinsia katika ujana**

110 Katika ujana, uume wa mvulana huongezeka na kuna ongezeko la ghafla la mwitikio wake  
111 (mzunguko wa orgasm). Kuongezeka huku kwa mwitikio husababisha wavulana kuzingatia  
112 uume wao na vichocheo vya kuamsha hisia. Tofauti katika ubongo wa kiume na wa kike  
113 huonekana wazi wakati wa kubalehe. Ubongo wa kiume uliokomaa hujibu mara nyingi zaidi  
114 kuliko wa kike na kwa aina mbalimbali za vichocheo vya kuheshimiana. Kuvutiwa na  
115 wanaume katika sehemu zao za siri na za wenzi wao kunatokana na uwezo wao wa kiakili wa  
116 kukabiliana na vichochezi vya hali halisi ya mapenzi vinavyohusishwa na fursa za ngono ya  
117 kupenya.

118 Kinyume chake, ukuaji wa kike katika ujana huzingatia uwezo wa uzazi, ikiwa ni pamoja na  
119 ovulation, hedhi na ukuaji wa matiti. Matiti yanayokua ya msichana huvutia usikivu wa kiume,  
120 jambo ambalo yeye huona ni la kubembebeza mradi tu mwanamume asirejeele tamaa zake  
121 mbaya za ngono. Zawadi za kihisia ambazo wanawake wanataja kuwa zinawahamasisha  
122 kushiriki ngono sio za kutamanisha (yaani, hazihusiani moja kwa moja na sehemu za siri au  
123 kupenya). Wala sababu hizo hazisababishi msisimko wa kiume.

124 Wanawake wengine wanasema kwamba wanapata hisia za kupendeza kutokana na kufanya  
125 mapenzi. Walakini, hawapati raha ya mapenzi kutokana na msisimko wa sehemu za siri na

126 wapenzi ambao huishia kwenye kilele. Hii inaelezea kwa nini wanawake huzungumza juu ya  
127 orgasms na cunnilingus kudumu kwa masaa. Starehe hizi za kijinsia na kihemko hazitatuliwi  
128 kamwe kama toleo la kweli la ngono, ambalo wanaume huita orgasm.

129 Ikiwa msisimko wa kisimi ulisababisha mshindo na mwenzi, wanandoa wangegundua hii  
130 zamani bila hitaji la utafiti wa kisayansi. Ufafanuzi wa maisha ya ngono ya wanandoa katika  
131 suala la kujamiiana, ni ushahidi kwamba kusiimua kisimi hakusababishi mshindo na mpenzi.  
132 Kinembe huwa hakina chembe chembe chembe za uume (sio gumu), na kukifanya kisisikike  
133 kwa msisimko kuliko uume. Lakini tofauti za anatomia kati ya wanaume na wanawake ni  
134 ndogo ikilinganishwa na tofauti za kisaikolojia. Wanaume wengi wanajua sana msisimko wao  
135 na hamu yao ya ngono.

136 Ni dhana potofu kwamba msisimko wa kisimi ni sawa na kuchochea glans. Glans inaweza  
137 kuwa nyeti sana na kufanya msisimko wa moja kwa moja usiwe na raha badala ya kufurahisha.  
138 Mwanamke hugundua mshindo kwa sababu msisimko wake wa kiakili humsukuma kusiimua  
139 kiungo cha kisimi.

## 140 **Mwanaume ndiye wakala makini katika uzazi**

141 Wanyama wengi na mimea mingi huzaa ngono. Kwa kurithi nyenzo za kijeni kutoka kwa  
142 wazazi wote wawili, spishi hubadilika haraka na kubadilisha mazingira, na kuongeza nafasi  
143 zake za kuishi. Hata katika mimea sehemu ya kiume, ikiwa hai zaidi na inayotembea,  
144 inarutubisha sehemu ya kike tuli.

145 Msukumo wa ngono wa wanaume ni hamu kubwa ya kushiriki ngono bila kujali hatari.  
146 Wanawake hawajitambui na uzoefu huu. Shere Hite (1976) alisema: “even if a man has a strong  
147 physical desire for orgasm – an erection, for example – there is nothing in nature, nothing  
148 physical, that impels him to have that orgasm in a vagina”. [hata kama mwanaume ana hamu  
149 kubwa ya kimwili ya kufika kileleni - kusimika, kwa mfano - hakuna kitu asilia, hakuna kitu

150 cha mwili kinachomsukuma kuwa na mshindo kwenye uke.] (p. 466) Kwa kuzingatia kilele,  
151 wataalamu wa ngono wamepuuza mfano wa msukumo wa jinsia ya kiume katika mafanikio ya  
152 uzazi wa binadamu.

153 Athari za oestrus kwa wanyama ni kwamba jike huruhusu mnyama mwingine kuwaweka  
154 (Kinsey et al, 1953). Neno ‘tamaa ya ngono’ limetungwa kwa ajili ya wanawake ambao mara  
155 chache hujitambulisha na dhana ya ‘hamu ya ngono’. Wanawake kwa kawaida huhalalisha  
156 kushiriki ngono kulingana na malengo ya familia zao na kujibu mahitaji ya ngono ya  
157 mwanamume. Kwa wanaume, kila tendo la ndoa linaweza kusababisha mimba (ya wanawake  
158 tofauti). Lakini hakuna motisha sawa ya kibaiolojia kwa mwanamke kushiriki tendo la ndoa.  
159 Mwanamke hawezi kushika mimba zaidi ya mara moja kila baada ya miezi tisa.

160 Kujamiiana kunakubaliwa na jamii kama tendo la kujamiiana ambalo hutoa uhuru kamili wa  
161 ngono wa wanaume. Usikivu wa kike, kwa sababu ya ukosefu wa msisimko, huruhusu  
162 mwanamume kufafanua shughuli za ngono, kuhakikisha kuwa mahitaji yake yanakidhiwa na  
163 kuzaliana, kwa hivyo, kufanikiwa. Kujamiiana kwa mtindo wa kimisionari humpa mwanamke  
164 kufanya mapenzi kwa sehemu ya juu ya mwili na mwanamume raha ya mapenzi ya kupenya.  
165 Licha ya hatari ya uzazi, kujamiiana ndiyo njia rahisi zaidi ya mwanamke kumridhisha  
166 mwanamume, ikihusisha uchumba na juhudi kidogo zaidi (ikilinganishwa na fellatio au  
167 punyeto).

168 Mchango wa mwanamke katika uzazi ni pamoja na ujauzito, kuzaa, kunyonyesha na kulea  
169 mtoto. Jukumu lake katika kujamiiana kama mpokeaji wa shahawa za kiume ni dogo kiasi.  
170 Ngono ya kupenya ni muhimu kwa wanaume wengi. Mahitaji ya wanawake yanahusiana na  
171 mapenzi na tabia za kujali.

## 172 **Kujamiiiana kama kitendo cha eneo la utawala wa**

## 173 **kiume**

174 Watu wengi wanataka kujua ikiwa mtu ni mwanamume au mwanamke, si tu ili kuthibitisha  
175 kwamba anavutiwa na wengine, bali pia ili kuepuka kujamiiiana kusikotakikana. Kujamiiiana ni  
176 tendo la kimaeneo ambalo kwa hilo mwanamume huweka shahawa zake kwenye uke wa  
177 mwanamke, na hivyo kumlazimu kuzaa kizazi chake. Pendekezo kwamba upangaji mimba  
178 unaotegemewa husababisha wanawake kukuza hamu ya ngono ni uwongo. Wanawake  
179 wachache hushiriki ngono ya kawaida. Kipaumbele cha uzazi cha wanawake ni kutafuta  
180 mwenzi wa kuunga mkono (badala ya kilele).

181 Haki ya kisheria ya mwanamume kupata ngono kutoka kwa mke wake imepotea baada ya  
182 muda. Nchini Uingereza, ubakaji ni kinyume cha sheria ndani ya ndoa chini ya sheria ya  
183 makosa ya kujamiiiana ya 2003 kufuatia uamuzi wa House of Lords (1991): “Nowadays it  
184 cannot seriously be maintained that by marriage a wife submits herself irrevocably to sexual  
185 intercourse in all circumstances.” [Siku hizi haiwezi kudumishwa kwa umakini kwamba kwa  
186 ndoa mke hujisalimisha kwa ngono bila kubatilishwa katika hali zote.] Mwanamke bado  
187 anaweza kuhisi kuwa ana wajibu wa kushirikiana na hamu ya mume wake ya kujamiiiana lakini  
188 halazimiki tena kisheria.

189 “The legal definition of rape is when someone puts their penis in  
190 another person's vagina, anus or mouth, without the person's  
191 permission.” [Ufafanuzi wa kisheria wa ubakaji ni wakati mtu  
192 anaweka uume wake kwenye uke, mkundu au mdomo wa mtu  
193 mwingine, bila ruhusa ya mtu huyo.] (Metropolitan Police, 2025)

194 Dhana ya ridhaa inaonyesha thawabu tofauti ambazo wanaume na wanawake hupata kutokana  
195 na shughuli za ngono. Wanawake wengi wanataka kuhisi uhusiano wa kihisia kabla ya kufanya  
196 ngono mara kwa mara.

197 Mwanamke anahisi kidogo kutokana na kujamiiana kwa makubaliano. Lakini anajibu  
198 kikamilifu unyanyasaji wa kijinsia, ambayo ni matokeo ya kuepukika ya msukumo wa ngono  
199 wa kiume. Kwa hivyo, tabia za mwenzi anayepinga zinaweza kuamsha wanaume. Wanaume  
200 wengine huonyesha uume wao kufurahia mayowe ya wanawake wanapokimbia. Baadhi ya  
201 wanawake hujifunza kwamba kwa kughushi raha, wanaweza kupunguza juhudi wanazowekeza  
202 kwenye ngono. Wanawake wengine hutumia mrejesho wa sauti au tabia za kujishughulisha,  
203 kama vile kusukuma makalio yao au kupanda juu, ili kumwamsha mwanamume. Ushirikiano  
204 huu wa kijinsia (au mchezo wa ngono), unaozingatia tabia za wanawake makini na mwitikio  
205 wa kiume, ni sehemu ya mchezo wanaume na wanawake hucheza.

## 206 **Mahitaji ya wanaume yanatimizwa kwa urahisi zaidi**

### 207 **kwa kujamiiana**

208 Mchakato wa uzazi unategemea mwanaume kuweka manii yake kwenye uke wa mwanamke.  
209 Kwa hiyo, kujamiiana kutanguliza mshindo wa kiume (ambao lazima kiwe cha kutegemewa)  
210 kuliko kile kile cha mwanamke (hakihitajiki). Hii inaelezea umakini wa kiume katika kupata  
211 ngono. Mwitikio wa kijinsia wa kiume, ikijumuisha kusimika na kumwaga, ni muhimu kwa  
212 uzazi wa binadamu. Mwitikio wa kijinsia wa kike hauna maana.

213 Msukumo wa tendo la ndoa hutokea katika akili ya mwanaume. Inategemea kabisa msisimko  
214 wa kiume (kusimama) na inaisha na kilele cha mwanaume (kumwaga manii). Kujamiiana  
215 hurahisisha kilele cha mwanamume kwa sababu ya kugeuka kwa kisaikolojia ya kupenya na  
216 kwa sababu uke hurahisisha kusukuma kwa uume kwa kutoa njia ya joto na ya lubricated.

217 Kutokwa na manii huchochewa na mshindo hata inapotokea bila mwanaume kuhisi raha ya  
218 mapenzi (Kinsey et al, 1948).

219 Tabia za wanaume zinazotawala zaidi na za wanawake zimeandikwa vizuri. Wanaume wa  
220 jinsia tofauti huhakikisha mtazamo wao wenyewe juu ya raha ya ngono unatawala jamii.  
221 Wanaonyesha kupendezwa kidogo na kufanya mapenzi kwa wasagaji au upigaji punyeto wa  
222 kike, ambayo yote yanalenga kulisimua kwa uke badala ya kupenya kwa uke. Mwitikio wa  
223 kijinsia wa kiume huridhika kwa urahisi kupitia ngono. Ikiwa mwanamke anatarajia uaminifu  
224 wa kijinsia wa kiume, anahitaji kushirikiana na hitaji la mwanamume la kujamiiana mara kwa  
225 mara linalotokana na msisimko wake mbele ya wanawake.

226 “In most mammals the behavior of the female in a heterosexual performance usually involves  
227 the acceptance of the male which is trying to make intromission.” [Katika mamalia wengi tabia  
228 ya jike katika utendaji wa jinsia tofauti kwa kawaida huhusisha kukubalika kwa dume ambaye  
229 anajaribu kujiingiza.] (Kinsey et al, 1948, p. 613) Hali hii ya kujiridhia ya kike inatofautiana  
230 na gari la kiume lililo makini. Kwa wanadamu, wanawake hufanya uamuzi wa kufahamu  
231 kufanya ngono, kuwaruhusu kutumia ngono ili kuwahamasisha wanaume kujitolea kwa  
232 uhusiano wa upendo wa muda mrefu. Ujinsia wa kiume na wa kike hukamilishana. Kusisitiza  
233 tu juu ya usawa kunawafanya waonekane kuwa hawalingani. Huenda wanawake wasitambue  
234 kamwe ukosefu wao wa mwitikio wa kukidhi matarajio ya wanaume kwa wapenzi msikivu,  
235 huku wanaume wanaweza kuweka faragha majibu yao kwa vichocheo vya kuamsha hisia ili  
236 kukidhi matarajio ya wanawake kwa upendo wa platonic.

## 237 **Jukumu la uhusiano wa kihemko katika uzazi**

238 Ujinsia mara nyingi hufafanuliwa katika suala la kujamiiana kutokana na jukumu lake kuu  
239 katika kazi ya uzazi ya wanaume lakini wanawake wana uwezo mpana zaidi wa uzazi. Ujinsia  
240 wa binadamu umebadilika kutoka kwa shughuli ya uzazi hadi kuwa ushirikiano unaoendelea

241 kati ya jinsia zote unaounda vifungo vya uhusiano wa muda mrefu ambao unasaidia maisha ya  
 242 familia. Uhusiano wa kihisia ni muhimu kwa mafanikio ya jumla ya uzazi wa binadamu  
 243 kutokana na muda unaohitajika kwa watoto kufikia ukomavu.

244 Uhusiano wa kihisia hufanikiwa kwa sababu zifuatazo:

245 (1) Wanaume wengi hufurahia kufanya ngono kwa ukawaida lakini wanaweza kushawishiwa  
 246 na uasherati;

247 (2) Wanawake hushindana wao kwa wao juu ya thawabu zinazotolewa na wanaume;

248 (3) Wanaume wengi hukubali daraka lao la kutoa msaada wa kifedha; na

249 (4) Wanawake wengi hukubali wajibu wao wa kufanya ngono mara kwa mara.

250 Hadi historia ya hivi karibuni sana, wanawake hawangeweza kuishi bila ulinzi wa mwenzi  
 251 (kutokana na tishio kutoka kwa wanaume wengine). Kwa hivyo, wanawake wanahamasishwa  
 252 kufanya ngono mara kwa mara. Tabia hii inatokana na silika ya kuishi badala ya motisha ya  
 253 ngono. Ikiwa wanawake walikuwa na uasherati (kabla ya kupatikana kwa uzazi wa mpango  
 254 unaotegemeka), mwanamume hangejua ni watoto gani walikuwa wake na hangepata usaidizi  
 255 unaohitajika kulea familia.

256 Tamaa ya mwanamke kwa uaminifu wa kiume haitokani tu na kufedheheshwa kwa kukataliwa  
 257 kijinsia lakini pia na ukweli kwamba wanawake hawajaribiwi kama wanaume  
 258 wanavyojaribiwa kwa uasherati (Kinsey et al, 1953). Mwanamke hataki kumpoteza mwenzi  
 259 wake kwa mwanamke anayekubalika zaidi. Kwa hivyo utegemezi wa kijinsia wa mwanaume  
 260 kwa mwenzi wake sio kosa lake kabisa. Tamaa ya wanawake ya urafiki na msaada wa kiume  
 261 inawajibika sawa. Kujitolea kwa ndoa kunazuia uhuru wa kijinsia wa wanaume na kuwafanya  
 262 wategemee mume au mke kwa ajili ya kuachiliwa kwao kingono. Wanaume wengine huchukia

263 udhibiti huu ambao wanawake hudai juu ya uhuru wao wa kijinsia, wakati wengine hupuuza  
264 matakwa ya wanawake kabisa.

265 Ndoa inachukuliwa kuwa ni pamoja na uaminifu wa kijinsia na tabia za kujali. Wajibu wa  
266 wanaume kutegemeza familia na wajibu wa mwanamke wa kufanya ngono mara kwa mara ni  
267 wazi. Mambo ya kimapenzi yanaweza kumfanya mwanamke ampendeze mwanaume  
268 mwanzoni lakini wanaume wana mahitaji ya ngono katika maisha yao yote. Kadiri muda wa  
269 maisha wa mwanadamu unavyoongezeka na wanawake kupata uhuru zaidi wa kifedha,  
270 kudumisha uhusiano wa muda mrefu wenye kuridhisha kunakuwa changamoto zaidi. Tabia za  
271 ngono na mwitikio zimebadilika ili kuboresha uzazi, badala ya furaha ya kibinafsi.

## 272 **Hitimisho**

273 (1) Katika maumbile yote, mwanamume kwa kawaida ndiye wakala shupavu katika uzazi kama  
274 inavyothibitishwa, kwa wanadamu, na mienendo ya wanaume ya kujamiiana na mienendo  
275 tulivu ya wanawake.

276 (2) Wanaume huitikia kijinsia zaidi kuliko wanawake kwa sababu uume uko nje (kisimi ni cha  
277 ndani) na kwa sababu ubongo wao hujibu vichocheo vingi zaidi vya mapenzi kuliko wanawake.

278 (3) Kujamiiana ni kitendo ambacho kimetokana na kitendo cha kutawala mwanaume na kuwa  
279 mfumo unaoendelea wa uhusiano wa kihisia ambao huwaweka wanaume kushikamana katika  
280 mahusiano yanayowanufaisha wanawake.

281 (4) Ushikamano wa kihisia ni muhimu kwa mafanikio ya uzazi wa binadamu na unajumuisha  
282 ushirikiano wa kingono kati ya jinsia na jinsia ambayo hutengeneza mazingira thabiti ya  
283 utegemezo wa kulea familia.

## 284 **Marejeleo**

- 285 Krasnow, Stefanie Sara, and Asa-Sophia Maglio. Female sexual desire: what helps, what  
286 hinders, and what women want. *Sexual and Relationship Therapy* 36.4 (2021): 318-346.
- 287 Shere Hite. *The Hite report*. Macmillan Publishing Company. 1976.
- 288 Kinsey, Alfred, Pomeroy, Wardell, Martin, Clyde & Gebhard, Paul. *Sexual Behavior in the*  
289 *Human Female*. W.B. Saunders Company. 1953.
- 290 Metropolitan Police UK. *What are rape and sexual assault?* Accessed May, 2nd 2025;  
291 [https://www.met.police.uk/ro/report/rsa/alpha-v1/advice/rape-sexual-assault-and-other-](https://www.met.police.uk/ro/report/rsa/alpha-v1/advice/rape-sexual-assault-and-other-sexual-offences/what-are-rape-sexual-assault/)  
292 [sexual-offences/what-are-rape-sexual-assault/](https://www.met.police.uk/ro/report/rsa/alpha-v1/advice/rape-sexual-assault-and-other-sexual-offences/what-are-rape-sexual-assault/)
- 293 Kinsey, Alfred, Pomeroy, Wardell, & Martin, Clyde. *Sexual Behavior in the Human Male*.  
294 Indiana University Press. 1948.
- 295 Thomas, Jane. *A Research Approach based on Empirical Evidence for Female Sexual*  
296 *Response*. Nosper.com. 2024
- 297 Thomas, Jane. *Interpreting the Previous Research Findings Relating to Female Sexual*  
298 *Response*. Nosper.com. 2024.